

■ Opinió

Escola Catalana d'Art Dramàtic

o Institut del Teatre per Maria Aurèlia Capmany

Entre moltes de les coses que l'efímera Mancomunitat va fer néixer hi ha la cèlebre Escola Catalana d'Art Dramàtic, avui anomenada Institut del Teatre. Va néixer com una secció del Conservatori del Liceu, però va adquirir caràcter independent, i sota la direcció d'Adrià Gual va emprendre la seva activitat. A part de la seva capacitat com a escola, de la seva influència més o menys evident, al llarg dels canvis que imposaren les vicissituds polítiques, l'aparició de l'Escola d'Art Dramàtic a mi em sembla significativa i crec que val la pena de subratllar-la. L'Escola neixia allà l'any 1913 sota la influència d'Adrià Gual i, sobretot, de tot un esperit nou que movia la vocació apassionada del gran home de teatre i del que va ser el seu Teatre Íntim.

Adrià Gual sabia que el teatre no havia de ser únicament un instant posat en marxa, sinó que era necessària

una preparació, uns estudis, una consciència del treball a elaborar, és a dir, preparava un futur teatre que, malauradament, no es va arribar a aconseguir mai.

La primera tamborinada es produí en el moment de la Dictadura de Primo de Rivera, que imposà ja un primer canvi de nom. L'Escola Catalana d'Art Dramàtic es convertia en Instituto del Teatro Nacional. La intervenció de la Dictadura va ser fatal, i tot i que la institució va organitzar un congrés internacional amb motiu de l'Exposició del 29. La República batejà l'Escola altra vegada i en canvià la direcció. Adrià Gual es va mantenir com a director encara una temporada, però dimití i va ser nomenat director Josep Alavedra. La seva direcció durà fins al final de la guerra civil i ja després de l'entrada dels nacionals prengué el nom que encara duu ara: l'Institut del Teatre.

Malgrat aquestes vicissituds, que no són beneficioses per a una tasca pedagògica, la vida d'aquesta institució ha quedat profundament vinculada a la ciutat. Molts dels actors i actrius que han fet carrera han sorgit de les seves aules. Molts de nosaltres no en tenim record que fos així, perquè l'institut, com a tal, no va arribar a adquirir aquell prestigi necessari que reparteix títols com si fossin títols de noblesa.

Últimament, amb la nova fornada de col·laboradors i amb la nova direcció, tenim la certesa que l'Institut del Teatre camina cap a una consolidació de la seva tasca i una obertura cap a camins de progrés. Té setanta-cinc anys però es podria assegurar que ha començat a ser jove. □

■ Opinió

El teatre a València per Paco Puchades*

Abundant en el panorama teatral tan ben plantejat fa uns dies per l'actriu Empar Ferrer a les planes d'aquesta revista, i pel que fa a la qüestió del nombre de directors joves que en els últims cinc anys s'han trencat les banyes a base d'intentar amb el seu esforç i dignitat, produir espectacles i d'altres iniciatives condemnades al fracàs per falta de la necessària col·laboració o interès dels responsables culturals, cal preguntar quina expectativa de treball ens queda ara a partir de la inauguració del Centre Dramàtic de la Generalitat Valenciana que, desgraciadament, ja ens ha donat alguns exemples tècnics, organitzatius, artístics, i fins i tot de relacions públiques, que fan basarda.

D'altra banda, i per col·locar les coses al seu lloc, en les declaracions del responsable director del CDGV, Diaz Zamora, que s'esmuny de la responsabilitat sobre el funcionament global de la professió o les perspectives a desenrotllar a partir d'ara, i

com que en teatre o en política, com en economia o sanitat o en qualsevol altre lloc, al que demana focus se li exigeix eficàcia i responsabilitat, cal preguntar per què no hauríem de reclamar al CDGV que funcione perfectament com a catalitzador permanent del millor de la nostra realitat professional valenciana, ja que disposa d'un gran pressupost amb una concentració tècnica i humana que bé li ho permet.

Així, també cal preguntar per què es renuncia ja d'entrada en la inauguració oficial a la presentació d'una obra en la nostra llengua o, si més no a la presentació d'una obra d'un autor valencià. I encara amb una altra pregunta, per què es renuncia ja d'entrada a *resoldre tots els problemes genèrics i endèmics del teatre valencià* no reduïts a l'àmbit de la ciutat, sinó extensius a la resta del país.

¿Que potser no s'hauran planificat amb el rigor que cal les repercussions de tot el projecte, les necessitats tèc-

niques reals o, pitjor encara, els objectius artístics a llarg termini? ¿No deu ser també que l'objectiu principal s'esgota en la premissa exclusiva de construcció d'una façana electoral que done prestigi polític al partit que domina el poder?

Potser serà interessant analitzar i esbrinar si el funcionament de la maquinària teatral té cap possibilitat real de desenvolupament, ja siga importada o autòctona.

Tot i això, haurem de repetir una vegada més que només cal obrir les portes d'un teatre amb els serveis mínims i deixar els actors, directors i companyies una plataforma per presentar-nos al públic assumint el risc de la professió i no la disbauxa de les subvencions. □

* Director de Teatre a Banda.